

**LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
VADOVAUJAMOS DELEGACIJOS VIZITO
Į TARPTAUTINĖS PARODOS „ŽALIOJI SAVAITĖ 2019“ BERLYNE VYKUSIUS RENGINIUS
ATASKAITA**

2019-01-24 Nr. 3PR-5

1. Komandiruotės tikslas: dalyvauti žemės ūkio ministro G.Surplio vadovaujamos delegacijos sudėtyje tarptautinėje žemės ūkio parodoje „Žalioji savaitė 2019“, aptarti bendradarbiavimo galimybes dvišaliuose susitikimuose su užsienio šalių žemės ūkio ministrais, tarptautinių žemės ūkio organizacijų atstovais, dalyvauti GFFA žemės ūkio viršūnių susitikime tema „Žemės ūkio skaitmenizavimas – išmanūs sprendimai ateities ūkininkavimui“.

2. Komandiruotės trukmė: 2019 m. sausio 16-20 d.

3. Komandiruotės vieta: Berlynas, Vokietija.

4. Komandiruotės finansavimas: komandiruotės išlaidos apmokamos iš Žemės ūkio ministerijos (ŽŪM) lėšų, nakvynės išlaidas ministrui ir viceministrui apmokėjo organizatoriai.

5. Delegacija:

1. Giedrius Surplis, žemės ūkio ministras, Lietuvos delegacijos vadovas,
2. Darius Jonas Semaška, ambasadorius Vokietijoje,
3. Venantas Griciūnas, žemės ūkio viceministras,
4. Antanas Venckus, ŽŪM Tarptautinių reikalų ir eksporto skyriaus skatinimo vedėjas,
5. Šarūnas Celiešius, ŽŪM Europos sąjungos reikalų skyriaus patarėjas,
6. Mindaugas Milinis, žemės ūkio atašė Vokietijoje.

5. Atlikto darbo komandiruotėje rezultatai

Š. m. sausio 17-20 d. oficiali žemės ūkio ministro vadovaujama delegacija lankėsi Tarptautinėje maisto pramonės, žemės ūkio ir sodininkystės parodoje „Žalioji savaitė 2019“. Šiame „Žalioje savaitėje“ dalyvavo daugiau kaip 1,7 tūkst. dalyvių, kurie pristatė daugiau kaip 100 tūkst. produktų iš viso pasaulio. Parodos dalyviams tai buvo puiki galimybė užmegzti verslo ryšius, išplėsti klientų ratą bei garsinti Lietuvos vardą. Parodoje buvo įrengta dviejų aukštų žemės ūkio ministerijos ekspozicija. Ekspozicijoje dalyvavo dvylika gamintojų, kurie parodos lankytojams pristatė tautinio paveldo ir ekologiškus gaminius. Lankytojams savo produkciją pristatė Radviliškių kaimo kepyklos, L. Sadauskienės individualios įmonės, mažosios bendrijos „Medaus magija“, uždarnosios akcinės bendrovės „Sadera“, akcinės bendrovės „Žemaitijos pienas“, akcinės bendrovės „AUGA group“, šeimos įmonės „Šušvės midus“, uždarnosios akcinės bendrovės „Evija ir partneriai“ ir A. Udrienės individualios įmonės gaminiai. Taip pat ekspozicijoje savo dirbinius pristatė tautodailininkės Ramutė Kraujalienė ir Danutė Tikužienė bei Lietuvos kaimo turizmo asociacija. Lietuvos ekspozicijoje parodos lankytojai buvo vaišinami 80 kg sveriančiu lietuviško saldaus pieno varškės sūriu. Šį

sūrį iš tradicinių žaliavų, karta iš kartos perduodamu gamybos būdu pagamino Rokiškio sūrio filialo „Ukmergės pieninė“ meistrės.

Sausio 17 d. įvyko ministro G. Surplio vadovaujamos delegacijos susitikimas su Japonijos žemės ūkio ministru Takamori Yoshikawa. Ministras G. Surplys informavo apie ketinimą aktyviai dalyvauti kasmetinėje didžiausioje „Foodex Japan“ žemės ūkio ir maisto pramonės parodoje, kurios metu planuojamas Lietuvos maisto pramonės verslo misijos vizitas. Japonijos ministras mielai pakvietė Lietuvos žemės ūkio ministrą dvišaliam susitikimui vizito metu, kurio metu būtų detalčiau aptariamas Lietuvos ir Japonijos bendradarbiavimas skatinant prekybą maisto produktais, kuo itin domisi Lietuvos eksportuotojai. Susitikime pasidžiaugta intensyvejančiu dvišaliu bendradarbiavimu ir atliktu įdirbiu supažindinant japonus su lietuviškais maisto produktais. Abu ministrai pastebėjo, kad lietuviškų produktų potencialas šioje rinkoje – didelis ir tikrai neišnaudotas.

Sausio 18 dieną žemės ūkio ministras Giedrius Surplio vadovaujama delegacija susitiko su Sakartvelo žemės ūkio ministru Levan Davitashvili ir Ukrainos žemės ūkio ministru Maksym Martyniuk. Susitikimuose daugiausia dėmesio buvo skirta prekybos santykių tarp valstybių skatinimo klausimams. Dvišalė prekyba su Sakartvelu turi didžiulį neišnaudotą potencialą, eksportas į šią šalį nuolat auga. Ministras G. Surplys susitikimo metu pasidžiaugė, kad lietuviški produktai Sakartvelo vartotojams yra gerai žinomi, tad Lietuva nori pasiūlyti šios šalies rinkai dar platesnį prekių asortimentą. Sakartvelo ministras pabrėžė, kad mato didelę lietuviškų mėsos ir pieno produktų perspektyvą. Taip pat buvo aptartos galimybės plačiau atverti jų rinką mūsų eksportuotojams.

Eksporto augimo galimybes ministras aptarė ir su Ukrainos žemės ūkio ministru Maksym Martyniuk, kuris išsakė didelį norą keistis Lietuvos integracijos į ES patirtimi bei pasidžiaugė bendradarbiavimu su mūsų Valstybine maisto ir veterinarijos bei Valstybine augalininkystės tarnybomis. Taip pat ši šalis plečia bendradarbiavimą su Lietuvos Nacionaline žemės tarnyba ir ŽŪM žuvininkystės ekspertais, apsikeista nuomonėmis dėl itin aktualaus smulkių pieno ūkių kooperacijų klausimo. Ukrainos žemės ūkio ministras pakvietė ministrą G. Surplį į Ukrainoje birželio pradžioje vykstančią žemės ūkio ir maisto pramonės parodą.

Lietuvos stende sausio 18 d. susitiko Lietuvos, Latvijos ir Estijos žemės ūkio ministrų vadovaujamos delegacijos, kur buvo aptarti visoms šalims aktualūs bendrosios žemės ūkio politikos ateities klausimai, bendrosios Baltijos šalių pozicijos vystymo aspektai ir kiti aktualūs ES darbotvarkės bei nacionaliniai žemės ūkio srities klausimai. Susitikimo metu dar kartą buvo akcentuota tarptautinio bendradarbiavimo tarp valstybių svarba, ypatingai Baltijos šalims išlaikant ir tęsiant glaudų ryšį vieningai atstovaujant bendrus interesus. Kadangi visų trijų ministrų darbotvarkėse buvo numatyti susitikimai su Sakartvelo žemės ūkio ministru, Levan Davitashvili, aptartas ir Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos Generalinio direktoriaus rinkimų klausimas. Kadangi iki šio susitikimo, parodoje jau įvyko dvišalis susitikimas tarp Lietuvos ir Sakartvelo žemės ūkio ministrų, kurio metu buvo paliestas Sakartvelo

kandidato klausimas, p. Levan Davitashvili siekiant paremti ir paagituoti savo šalies kandidatą. Visi Baltijos šalių ministrai sutarė, kad ir toliau laikysis bendros ES pozicijos – turėti vieną kandidatą šiuose rinkimuose. Susitikimo metu pasidalinta ir gerosiomis patirtimis įgyvendinant nacionalinės reikšmės valstybinius teisėkūros projektus, kaip samanės (tradicinio spiritinio gėrimo) gamybos legalizavimas, ar pridėtinės vertės mokesčio taikymas šviežiams vaisiams ir daržovėms. Šiose srityse ypatingai Latvija turi gerosios praktikos ir pažadėjo visa reikiama informacija pasidalinti su Lietuva.

Lietuvos stende sausio 18 d. įvyko Lietuvos ministro dvišalis susitikimas su Lenkijos žemės ūkio ministru Jan Krzysztof Ardanowski, prie kurių prisijungė ir ES Komisaras, atsakingas už sveikatą ir maisto saugą, Vytenis Povilas Andriukaitis. Susitikimas suplanuotas siekiant išspręsti dar 2018 m. gruodžio mėnesio viduryje kilusią problemą, kuomet Lenkija apribojo kiaulių įvežimą iš tų sričių, kurios laikomos raudonąja Afrikinio kiaulių maro (toliau – AKM) zona, įskaitant ir Lietuvos tokias pat zonas. Susitikimo metu Lenkijos ministras argumentavo savo sprendimą, nurodydamas, kad AKM griaua Lenkijos kiaulienos sektorių, todėl būtinos atitinkamos priemonės ir veiksmai. Taip pat nurodė, kad nesulaukia pakankamo dėmesio ir pagalbos iš Europos Komisijos sprendžiant AKM keliamas problemas. Lenkijos ministras pažymėjo, kad jų šalyje aktyviai taikomos biosaugos priemonės, kurios duoda apčiuopiamų rezultatų, o AKM protrūkiškai Lenkijoje nebepasitaiko. Vis dėl to atkreipė dėmesį, kad didele problema išlieka šernų populiacija. Nors šernus pavyksta eksterminuoti, yra didelis pasipriešinimas iš „žaliųjų“. Taip pat išskyrė ir vietinių gamintojų, kurie ir toliau vykdo gamybą AKM zonose keliamas problemas. Visa tai sąlygoja didelį kiaulienos importą. Lenkijos ministras pabrėžė, jog nėra nusistatęs prieš Lietuvos kiaulių augintojus, tačiau taip pat atkreipė dėmesį, kad dauguma gamintojų eksportuojančių iš Lietuvos yra Danijos kapitalo bendrovės. Lenkijos ministras taip pat išreiškė nuogąstavimą, kad iki šiol buvusi prekybos kiaulėmis situacija tarp Lietuvos ir Lenkijos (pagal Lietuvos Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) bei Lenkijos atsakingųjų institucijų bendradarbiavimo susitarimus) reiškę, jog dvišalė prekyba vyksta palankesnėmis sąlygomis nei tokia prekyba šalies viduje tarp AKM paliestų zonų. Pagrindiniu Lenkijos ministro akcentu, visgi išliko tai, kad Lenkija visomis įmanomomis priemonėmis kovoja su AKM, kuri Lenkijai kainuoja labai daug, todėl nuolaidos nėra galimos. Lietuvos žemės ūkio ministras pabrėžė, kad labai vertina šalių draugystę bei akcentavo, kad Lietuva taip pat taiko aktyvias ir veiksmingas priemones kovai su AKM, todėl jokių grėsmių iš Lietuvos pusės Lenkijai nemato. Lietuvos ministras pabrėžė, kad kaip pagrindinį sprendimo reikalaujantį objektą kilusioje situacijoje mato tai, jog Lietuvos kiaulių augintojai turi neišpildytų lūkesčių, kuriuos sąlygojo 2018 m. lapkričio mėnesį Lietuvos VMVT su Lenkijos atsakingųjų institucijų pratęstas 6 mėnesių leidimas (iki 2019.05.31 d.) vežti kiaules iš Lietuvos II AKM zonos. Po intensyvių derybų Lietuvos ir Lenkijos žemės ūkio ministrai sutarė, kad jau ateinančią savaitę (sausio mėn. 21-27 d.) prekyba gyvomis kiaulėmis tarp šalių bus atnaujinta ir liks galioti ankstesnis Lenkijos bei Lietuvos tarnybų susitarimas. Taip pat sutarta, kad Lenkijos ministras oficialiai pasirašys reikiamus tai įgalinančius dokumentus. Euro Komisaras, Vytenis Povilas Andriukaitis, susitikimo metu akcentavo būtinumą laikytis ES reglamentavimo ir

perspėjo Lenkijos ministrą nebekartoti jo pirmtakų padarytų klaidų, kai EK teko laiduoti už Lenkijos ūkius prieš Jungtines Amerikos Valstijas.

Sausio 18 d. ministro G.Surplio vadovaujamos delegacijos susitikime su Kataro ministru, atsakingu už žemės ūkį Abdullah Bin Abdul Aziz Bin Turki As-Sebei kalbėta apie galimybes plėtoti Lietuvos žemės ūkio eksportą į šią Persijos įlankos šalį. Kataro ministras pakvietė ministrą su delegacija apsilankyti š. m. kovo 19 d. organizuojamoje žemės ūkio parodoje, kurioje vyktų susitikimai ir su verslo atstovais. Tai būtų gera galimybė Lietuvos eksportuotojams susipažinti su šalies rinka bei užmegzti verslo kontaktus. Pastebėta, kad ši šalis daug maisto produktų importuoja, todėl tai būtų papildoma galimybė Lietuvos maisto pramonės atstovams atverti naują rinką, kurioje didelė maisto produktų paklausa. Sutarta, kad tarpžinybiniu lygiu bus palaikomi ryšiai ir ieškoma daugiau naujų bendradarbiavimo galimybių ne tik eksporto skatinimo, bet ir mokslo bei inovacijų srityse.

Vienuoliktasis pasaulinis maisto ir žemės ūkio forumas (GFFA) vyko sausio 17–19 d., kurio pagrindinė šių metų tema „Žemės ūkio skaitmenizavimas – išmanūs sprendimai ateities ūkininkavimui“. Pasaulinis maisto ir žemės ūkio forumas (GFFA) yra žemės ūkio viršūnių susitikimas, tarptautinė konferencija, kurioje daugiausia dėmesio skiriama pagrindiniams pasaulinės žemės ūkio maisto pramonės ateities klausimams. Šiomet ji suteikė politikos, verslo, mokslo ir pilietinės visuomenės pasaulio atstovams galimybę pasidalinti idėjomis ir geriau suprasti dabartinę bei ateities žemės ūkio politiką pagal parinktą žemės ūkio skaitmenizavimo temą. GFFA žemės ūkio viršūnių susitikimo pabaigoje visos delegacijos vienbalsiai pritarė Bendrajai Forumo deklaracijai (komunikatui), kuri buvo įteikta Pasaulio jauniems ūkininkams vykdymui.

ŽŪM Tarptautinių reikalų ir eksporto skatinimo skyriaus vedėjas

Antanas Venckus

ŽŪM Europos Sąjungos reikalų skyriaus patarėjas

Šarūnas Celiešius